

FAKULTNÍ NEMOCNICE BRNO
A LÉKAŘSKÁ FAKULTA
MASARYKOVY UNIVERZITY

**KLINIKA DĚTSKÉ
ANESTEZIOLOGIE
A RESUSCITACE**

Zajištění a péče o cévní vstupy u dětí

Mgr. Natália Antalová

F FAKULTNÍ
NEMOCNICE
BRNO

**M U N I
M E D**

¹ Klinika dětské anesteziologie a resuscitace LF MU a FN Brno

² Ústav zdravotnických věd LF MU

³ Ústav veřejného zdraví LF MU

Specifika při zajišťování IV vstupu v pediatrii (1)

- dítě - cévy extrémně malých rozměrů, často několik pokusů, specifické anatomické odchylky, obtížná udržitelnost, nespolupráce, úzkost dítěte, rodičů, poskytovatele služby
- **vždy pečlivě zvážit indikaci a předpokládanou dobu trvání vstupu**
- špatné rozhodnutí může vést k použití nevhodného vstupu, může snížit účinnost léčby a vystavuje pacienta zvýšenému riziku poškození
- v prvním roce života dítěte je riziko neúspěchu při prvním pokusu o zajištění žilního vstupu vyšší (až 50%)

Specifika při zajišťování IV vstupu v pediatrii (2)

- komunikace, schopnost porozumět
- zákonný zástupce – rodič
- hra
- nízké objemy podávaných tekutin – vyšší koncentrace
- proplachy malým množstvím roztoku
- nedostatek EBM zdrojů (studií)
- velikosti spotřebního materiálu - finančně náročnější

Topická anestezie před venepunkcí

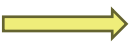

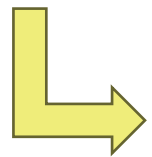
Nefarmakologická analgezie před venepunkcí

Specifika PŽK u dětského pacienta

- primárně aplikace léků a tekutin, sekundárně parenterální výživy
- vstupní odběry krve preferujeme **bezprostředně** po jejím zavedení
- kritický stav dítěte maximálně 3 pokusy o zavedení (během 60 sekund) + největší kanyly do největší přístupné periferní žíly (vena saphena, vena mediana cubiti)

neúspěch jiná metoda vstupu

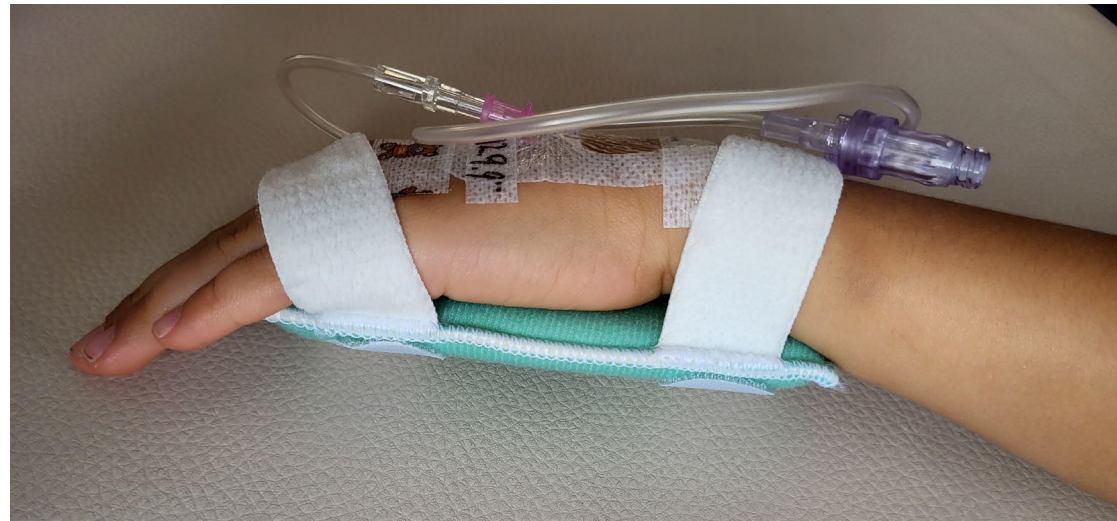
Přístupy PŽK u dětí

- malé děti (včetně kojenců) - všechny viditelné periferní žily, včetně povrchových žil na hlavě
- kanyly pro periferní cévní vstup:
  - novorozenec: 26 G, 24 G (fialová, žlutá)
  - kojenec: 22 G (modrá)
  - větší dítě: 20-16 G (růžová, zelená, šedá)
- kanylace menších žil:
  - dorzum ruky
  - dolní končetina - před zevním vnitřním kotníkem, dorzum nohy

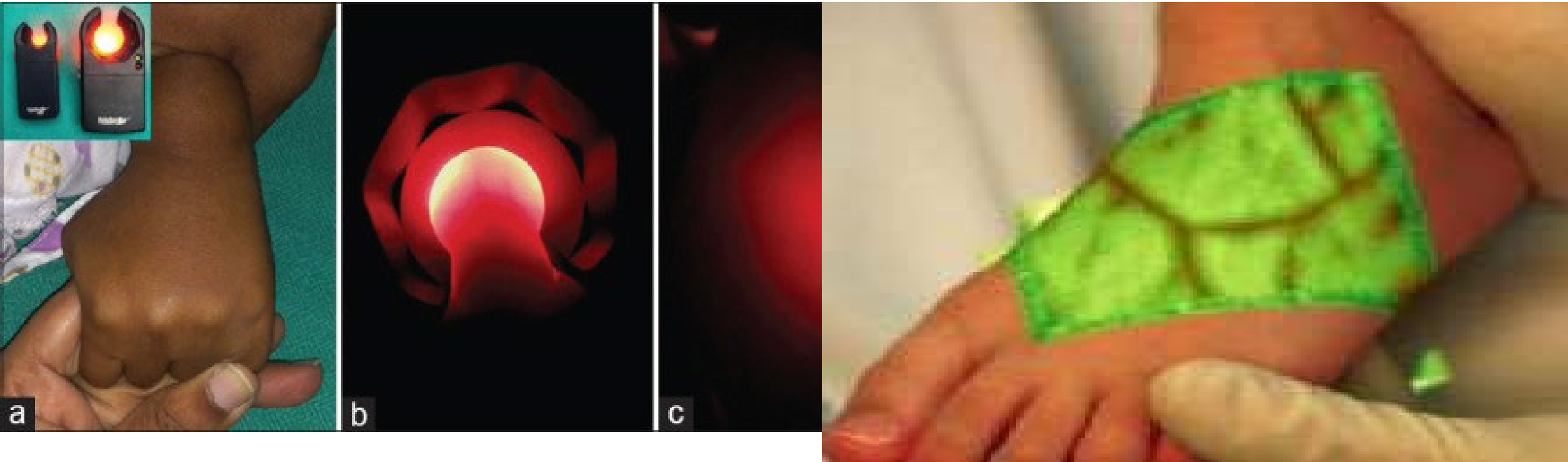
Sekundární fixace

- dlaha – stabilizace kloubů usnadňuje průtok infuze
- prevence zalomení, pohybu, dislokace katétru
- prevence flebitis

Periferní žilní vstup – pomůcky usnadňující vizualizaci povrchových cév

**A co když
ta periferie
fakt nejde
nebo
nestačí?**

Ultrazvukem navigovaná venepunkce

- použití USG
  - vyšetření
  - real-time
  - uložení
  - dg. čas
- zvyšuje úspěš
- snižuje čas k
- snižuje výsk

vešchny skupiny pacientů

Midline katetry

- **periferní žilní vstup** - zavádí se pod UZ kontrolou u dětí v CA, atraumatická fixace
- umožňuje podání infuzí až 6 týdnů (ATB terapie, infuzní terapie)
- periferní žíly na paži, distální konec v místě axilární linie nebo pod ní - větší průtok krve

CŽK

- řada CŽK s jedním nebo více lumeny
- velikosti katetrů:
  - novorozenec: 3 Fr
  - do 6 měsíců: 5 Fr
  - 6 měsíců – 5 let: 5 Fr – 7 Fr
  - větší dítě: 7 Fr

Riziko komplikací můžeme snížit: správnou technikou punkce, fixací katetru, použitím správného krytí

Intraoseální vstup

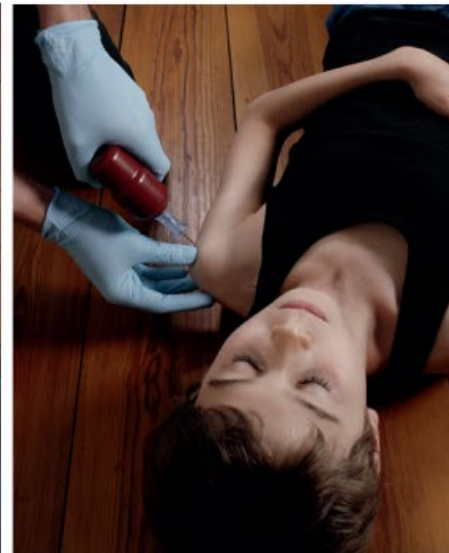
- potřeba rychlého vstupu, neúspěšné zavedení PŽK
- intraoseální vrtačky s možností aplikace jehel pro dospělé i dětské pacienty
- dětský věk, počínaje novorozeneckým:
  - proximální část tibie (plochá část kosti mediálně od tuberositas tibie)
  - distální tibiální přístup (do prostoru proximálně nad vnitřním kotníkem)
  - distální část femuru (ve střední čáře stehenní kosti, několik centimetru nad kolenem)
- děti pubertálního věku: také hlavice humeru

- aplikace in
- ponechat
- aplikace v
- vazoaktiv
- možnost p
- deriváty

ě, včetně

kovat krevní

- vstup je z tohoto pohledu rovnocenný s centrálním žilním přístupem

Krytí místa vstupu CŽK. Sdílení zkušeností

Pokud není prosak, krvácení v místě inzerce katetru –
co nejdříve transparentní krytí:

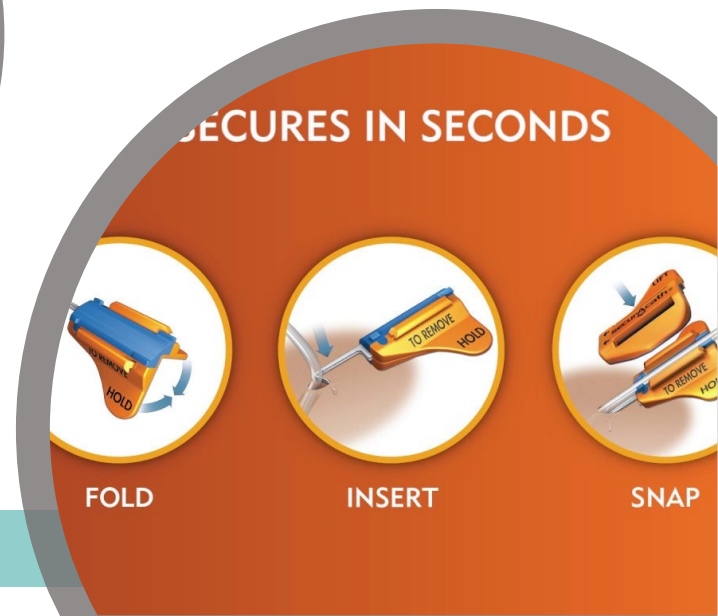
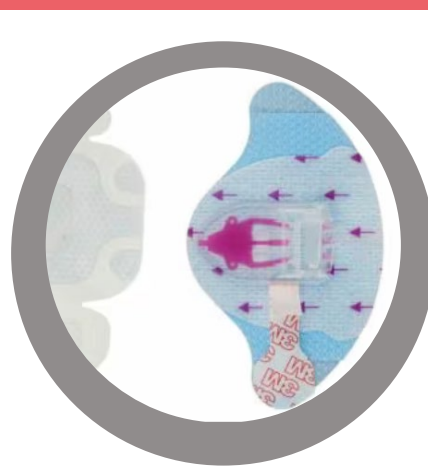
- **transparentní krytí s 2% CHX** (polštářek s CHX chrání před nejběžnějšími patogeny okolí vstupu; absorbuje krev, tekutinu, pot)
- **vizuální kontrola** místa vstupu
- výměna po **7 až 10 dnech** nebo pokud je **ovlivněna adheze**

Zajištění katetru

- všechny současné guidelines doporučují **bezstehové** metody upevnění katetru
- bezstehové zajišťovací systémy (např. GripLock, SecurAcath, apod.)
- transparentní krytí s integrovaným zajišťovacím systémem (např. Tegaderm Advance) – používáno hned po zavedení katetru

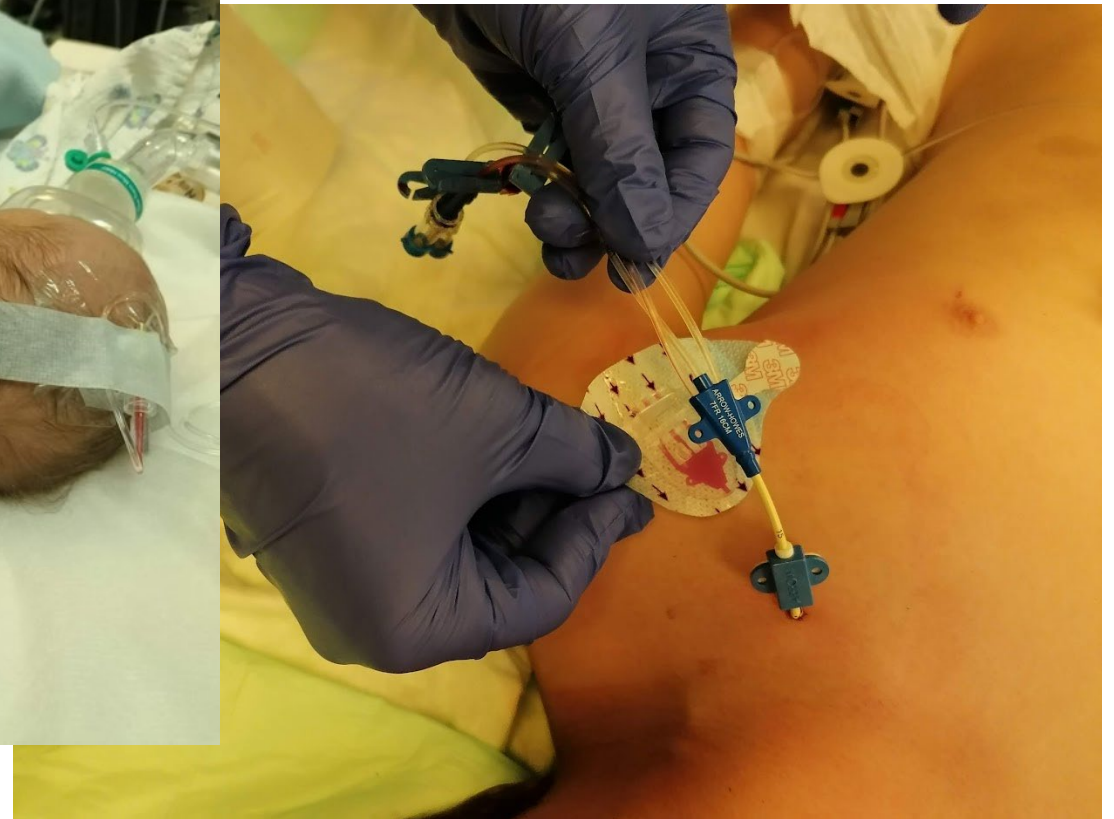
Tkáňové lepidlo

- všechny cévní vstupy
- výhody:
  1. zástava případného krvácení (můžeme krýt ihned p
  2. zabránění extraluminálního šíření mikroorganismů
  3. upevnění katetru
  4. uzavření kožních řezů
- + prodlužuje dobu zavedení cévních vstupů
- + všechny věkové skupiny
- vždy použít se semipermeabilním transparentním krytím

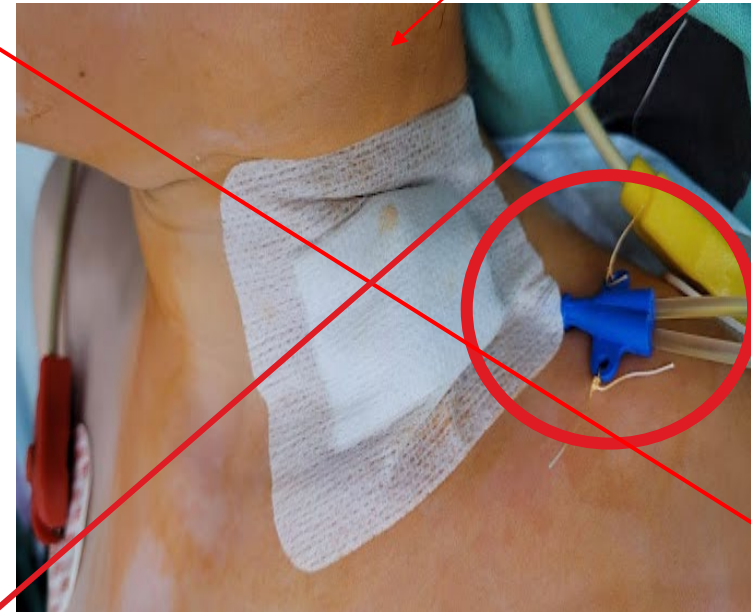
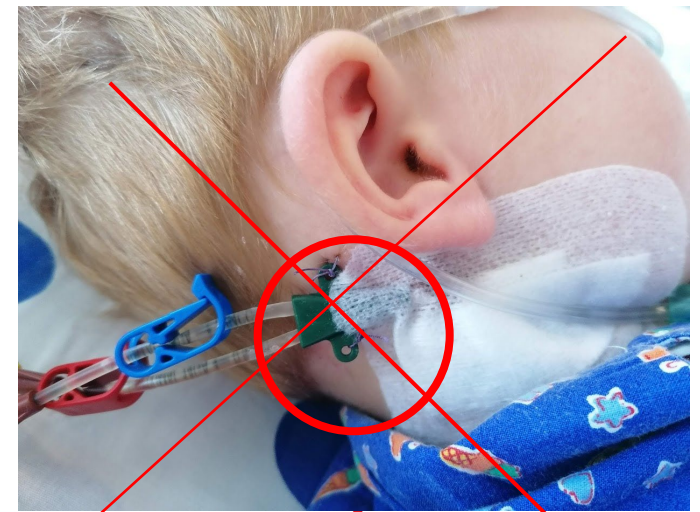

Lze vždy používat bezstehové metody upevnění katetru? Sdílení zkušeností

Jak o vstupy správně pečovat?

Sdílení zkušeností

Pozor také na MDRW – Medical devices related rány – otlaky, exkoriace, vlhké léze

Péče o vstupy. Sdílení zkušeností

~~• transparentní krytí s chlorhexidinem + novorozence~~

~~• máme se bát předčasné extrakce u pacienta s nešitým CŽK?~~

~~• malé děti = odběry malými stříkačkami z CŽK?~~

Pozor na kombinaci octeniseptové dezinfekce s chlorhexidinem!

Hodnocení vstupů. Sdílení zkušeností

- CLISA skóre
- V.I.P. skóre

Central Line Insertion Site Assessment (CLISA) Score			
Score	Category	Description	Action
0	Normal Appearance	- Skin is flesh-colored - No erythema, localized swelling, or drainage	Continue serial assessments
1	Minimal Erythema	- Insertion site erythema < 3 mm radius (< 1 catheter width) - Drainage/crusting scant, non-cloudy if present* - No localized swelling at insertion site	RN: Verbal communication with next shift RN MD: Acknowledge RN assessment in progress note
2	Advancing Erythema	- Insertion site erythema 3-6 mm radius (1-2 catheter widths) or worsening within 24 hours - Localized swelling at insertion site may be - Drainage/crusting is non-cloudy, if present*	RN: Verbal notification to MD MD: Strongly consider line removal. If not removed, document reason and plan
3	Severe Erythema OR Purulence	- Purulent (cloudy) drainage/crusting <u>OR</u> - Erythema >6mm (>2 catheter widths), or rapid worsening in size/brightness - Focal swelling (common, not required)** - Erythema not required if purulence present	RN: Page MD MD: Order immediate line removal. If cannot remove today, document plan to remove
NV	Insertion site not visible	Assessment not possible due to obscured insertion site. Skin that is visible appears normal.	Document "not visible"

*Bleeding without erythema excluded.

**Specifically related to insertion site. Not intended to refer to anasarca or limb swelling.

Visual Infusion Phlebitis Score	0	No signs of phlebitis OBSERVE CANNULA
IV site appears healthy		
One of the following is evident: • Slight pain at IV site • Redness near IV site	1	Possible first sign of phlebitis OBSERVE CANNULA
Two of the following are evident: • Pain • Erythema • Swelling	2	Early stage of phlebitis RESITE THE CANNULA
All of the following signs are evident: • Pain along the path of the cannula • Erythema • Induration	3	Medium stage of phlebitis RESITE THE CANNULA CONSIDER TREATMENT
All of the following signs evident and extensive: • Pain along the path of the cannula • Erythema • Induration • Palpable venous cord	4	Advanced stage of phlebitis or start of thrombophlebitis RESITE THE CANNULA CONSIDER TREATMENT
All of the following signs are evident and extensive: • Pain along the path of the cannula • Erythema • Induration • Palpable venous cord • Pyrexia	5	Advanced stage of thrombophlebitis INITIATE TREATMENT RESITE THE CANNULA

© Andrew Jackson 1997 Rotherham General Hospitals NHS Trust

Doporučení pro praxi:

Zdůraznit význam prevence → dopady na samotné pacienty a na poskytovatele péče (osoby, instituci)

Pracovat podle aktuálních doporučení

Zavést rutinní hodnocení do praxe objektivizujícími škálami (CLISA, V.I.P)

Zajistit sestřám podmínky a dostatečné prostředky k provádění ošetrovatelských, intervencí pro prevenci komplikací

Kvalitní zaučení v problematice v rámci adaptačního procesu + kontinuální edukace (up-to date informace)

DĚKUJI ZA POZORNOST

Zdroje:

- Timsit JF, Baleine J, et al. Expert consensus-based clinical practice guidelines management of intravascular catheters in the intensive care unit. *Ann Intensive Care*. 2020 Sep 7;10(1):118. doi: 10.1186/s13613-020-00713-4. PMID: 32894389; PMCID: PMC7477021.
- Ruiz-Giardin JM, Ochoa Chamorro I, Velázquez Ríos L, Jaqueti Aroca J, García Arata MI, SanMartín López JV, Guerrero Santillán M. Blood stream infections associated with central and peripheral venous catheters. *BMC Infect Dis*. 2019 Oct 15;19(1):841. doi: 10.1186/s12879-019-4505-2. PMID: 31615450; PMCID: PMC6794764.
- Raynak, A., Ruck, A., Paquet, F., & Wood, B. (2018). Knowledge of central venous access devices among nurses in two acute care facilities in Canada. *Journal of the Canadian Vascular Access Association*, 12(2), 6–16.
- *Vascular Access in Neonates and Children*; Biasucci, D.G., Disma, N.M., Pittiruti, M., Eds.; Springer International Publishing: Cham, 2022; ISBN 978-3-030-94708-8.
- <https://www.erc.edu/courses/european-paediatric-advanced-life-support>
- <https://northwoodsleague.com/battle-creek-battle-jacks/thank-you/>
- <https://www.today.com/health/5-best-childrens-hospitals-1b8233430>